

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

आचार्यसेतु - तृतीयपत्रम् (साहित्यम्)

प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - .....विषयः - .....

अध्येतुः नाम - .....पञ्जीकरणसंख्या - .....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः .....

आचार्यसेतु - तृतीयपत्रम् (साहित्यम्)

विषयः - अलङ्कारशास्त्रपरिचयः (100 अङ्काः)

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 x 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. नाट्यशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति?
2. अलङ्कारशब्दस्य का व्युत्पत्तिः?
3. ध्वन्यालोकस्य कर्ता कः?
4. काव्यस्यात्मा ध्वनिः कस्य काव्यलक्षणम्?
5. काव्यप्रकाशकारस्य कालः कः?
6. मम्मटेन कति गुणाः स्वीकृताः?
7. काव्यलङ्कारसूत्रवृत्तिः कस्य रचना वर्तते?
8. वैचित्र्यभङ्गीभणितिः का?
9. भामहस्य काव्यशास्त्रग्रन्थ कः?
10. विश्वनाथेन कः लक्षणग्रन्थः रचितः?
11. विश्वनाथस्य काव्यलक्षणं किम्?
12. भामहस्य काव्यप्रयोजनं किम्?
13. लक्षणायाः लक्षणं किम्?
14. वाक्यस्य किं लक्षणम्?
15. "औचित्यं काव्यजीवितम्" कस्य सिद्धान्तः?
16. काव्यशोभाकारान् धर्मान् अलङ्कारान् प्रचक्षते केनोक्तम्?
17. काव्यप्रकाशे उपमायाः लक्षणं किम्?
18. दोषस्य किं स्वरूपम्?
19. ध्वन्यालोकस्य मङ्गलाचरणे कस्य देवस्य स्तुतिः वर्तते?
20. लोचनटीका कस्य वर्तते?

21. भरतस्य रससूत्रं किम्?
22. भावाः कतिविधाः?
23. पण्डितराजस्य काव्यलक्षणं किम्?
24. “शब्दार्थो” इत्यत्र कः समासः?
25. नाट्यशास्त्रे कति अलङ्काराः?

खण्डः ‘ख’

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः - 05 x 08 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. मम्मटाचार्यस्य काव्यप्रयोजनं लिखत।
2. भामहस्य काव्यप्रयोजनं लिखत।
3. व्यञ्जनायाः लक्षणं लिखत।
4. अभिधायाः लक्षणं काव्यप्रकाशदिशा लिखत।
5. यत्रार्थः शब्दो वा तमर्थ.....इत्यादिकारिकां विलिख्य व्याख्या कार्या।
6. भट्टनायकस्य रससिद्धान्तं लिखत।
7. काव्यप्रकाशदिशा उपादनलक्षणायाः सोदाहरणं लक्षणं लिखत।
8. दोषस्य स्वरूपं लिखत।

खण्डः ‘ग’

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 x 10 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. काव्यशास्त्रे आनन्दवर्धनस्य अवदानं वर्णयत।
2. मम्मटस्य रसलक्षणं विलिख्य व्याख्या कार्या।
3. विश्वनाथस्य लक्षणायाः लक्षणं लिखत।
4. अभिनवगुप्तस्य रससिद्धान्तं वर्णयत।

